

ISRAELI PHILATELIC MONTHLY

* בַּתְּאַחֲדֹות *

הונחה אבן הפינה למוזיאון הדואר

בכנית המוזיאוניים ברמת אביב הונחה אבן הפינה למוזיאון הדואר שיוקם בתחום מוזיאון הארץ. לאחר שהוחזה בין עיריית תל אביב ומוזיאון הארץ ומשרד התקשורת נחתם בירושלים, הונחה ב-26 בספטמבר 1983 אבן הפינה, בטקס מיוחד.

**ביתן תולדות הדואר
ומיל'ארץ-ישראל
במוזיאון הארץ.
תל אביב**
**POSTAL & PHILATELIC
PAVILION AT
HAARETZ MUSEUM,
TEL AVIV**

הטקס נערך בתחום המוזיאון בשטח שיעוד לביתן מוזיאון הדואר, במעמד שר התקשורת מור מרדכי צפורי, ראש עיריית תל אביב, מר שלמה להט, מנכלה המוזיאון, מר רחבעם זאבי, נשיא התאחדות בולאי ישראל, ד"ר ע. אילן, נציגי עמותות, עיתורים ובאים ואורחים רבים.

מוזיאון הארץ
HAARETZ MUSEUM

רamat-Aviv P.O.B. 17068 Tel-Aviv 61170 ISRAEL 61170

בטקס לא השתחף חציר יעקב אגם, שאמור היה להיות אחד השותפים הפעילים בהשגת משאבים להקמת המוזיאון ומשום מה לא ניתן כל הסבר להעדרו. ביום הטקס הופעל במקום סניף דואר מיוחד והוטבעה חותמת מיוחדת.

בתאות אחדות

בישיבות הוועד הפועל של התאחדות בולאי ישראל נידונו באחרונה בעיות הקשורות בתערוכת "ישראל' 85". היו מגעים עם מתאם התערוכה מטעם פ"פ מר בלכר, שהיה בארץ במסגרת תערוכת "תלאביב '83".

הוועד הפועל מינה את ד"ר ע. אילן כושופט לתערוכה הבינלאומית "אספניה '84", שתהיה בספרד. הוחלט לעורר רשות מרצים בולאים שיעמדו לרשות העמותות.

ד"ר ד. שמעוני מסר כי מזכירות האקדמיה ללשון העברית מוכנה לטפל בהצעאת מלון מיוחד למונחים בולאים, בתנאי שהזאתה תשתק פעולה.

נקבעו הוועיות ל"ישראל' 85"

- 1 - הנהלת התערוכה, שתכלול את הגזברות והמוסכימות
- 2 - הוועדה הפילטלית
- 3 - ועדת לעניבני מכס וסוחרים
- 4 - ועדת ביטחון
- 5 - ועדת ניוער
- 6 - ועדת פירסומים
- 7 - הסברה ופרסום
- 8 - ועדת שופטים
- 9 - ועדת אירוח וטקסי
- 10 - ועדת אירופאים
- 11 - סימפוזיונים
- 12 - ועדת כלכלת

בעמותת אשקלון

בעמותת אשקלון מתקיים הפגישות במרכז הקהילתי ע"ש ווסק באפרידר, רח' יוהנסבורג, בימי ה' בשבוע, משעה 19.00. החברים מתחבקים להשלים את דמי החבר לשנת 1983.

הירחון הישראלי לבולאות

Israeli Philatelic Monthly

Israel Philatelic Federation

בטאון התאחדות בוליין ישראל

Editor: ARIE LYNN

המערכת: מ. ויגוצקי ד"ר צ. שמעוני
TEL-AVIV, P.O.B. 21224, 61-211

NOVEMBER—DECEMBER 11-12 (190)

העורך: אריה לין

תד. 21224, ת"א, מיקוד 61-211

כסלו-טבת, תשמ"ד

ב תוכן

1	בהתאחדות
3	בטור אחד
4-5	חדשנות הבולאות בישראל
6	החדש בשמק
7	200 אלף גלויות זכרון
8-9	
10	מה הופיע בערכו
11	למיניקוס בברכה
12-13	הצפלין לא"
14	מכתבים מתקופת הבניינים הראשונה
15	רענן לוריא בבול יפני
16-17	יודאייה
18-19	בספרות הבולאית
20-22	חדשנות הבולאותenganelli
23	טיסות, מכתבים למערכות

בעמודה התל-אביבית

הפגישות בעמודה התל-אביבית חזו למסלולן והموעדיון הומה מבקרים. הפגיעה שות בימי שני וחמשי החול ר' ועה 17.30. הכנסה לחברי העמודה או ההתאחדות בלבד.

בטאון התאחדות בוליין ישראל
ת.ד. 2896, תל-אביב

Fédération des Sociétés Philatéliques
Israéliennes
P.O.B. 2896 TEL-AVIV, ISRAEL

בטור אחד

ה"הציגת הגודלה" מachableינו ולא נותר אלא לברך על המוגמר. יש לנו מושגים ולש פחות מרווחים, אבל הדעה הכללית ש"תל-אביב '83" הייתה תערוכה גדולה ועשירה בחומר. בחוברת דו"ח מלא על הוצאות בתערוכה, העורות ומסקנות - שלנו ושל אחרים והכל למען למדוד מן השגיאות ולגי תערוכות בעtid.

* * *

בשער תערוכת בולים חדשה - "ישראלפיל '85" - תערוכה בינלאומית שהתקיימה בתל-אביב ב-1985 וכבר עתה נעשות הכנות לקראתה. בימים אלה נבחרו כמה ועדות פעולה ונוצר קשר עם גורמי חוץ ומשרד התקשורות, שכן המלצה רבה והזמן קצר.

* * *

קשה נתגלו בקשר לפועלות הקשורות במזיאון הדואר, שאבן הפעינה שלו הונחה לא מזמן. יתכן שהקשאים הם אובייקטיבים ומובן, כמו בכל דבר שעומד לקום בפעם הראשונה, אבל יתכן שיש ממשו מעבר לזה.

כפי שמענו, " עבר" חתול שחור, בין האמן יעקב אגם לבין הנהלת המזיאון ושיתוף הפעולה שהיה צריך להיות טרם היה. נקרה שתמצא הדרך למנוע כל אי-הבנייה, שנתגלעה בין הגורמים והאמן, אכן ירתם למפעל וירושיט עזרה שתסייע בהקמת המפעל.

אריה לין

כפיר, מרכבה ורשות

האוורית ובחברות אלקטרוניקה ישראליות.

שלושת הבולים יופיעו עד בדצמבר השנה, יחד עם בול הרב מאיר בריאלן ובול ליום העליה מגמרניה.

בול הכפיר והודפס בערך נקוב של 8 שקליםים, הרשות - 18 שקליםים והמרכבה - 30 שקליםים. בול העליה מגמרניה הוא בערך נקוב של 14 שקליםים ובול הרב לויון - 9 שקליםים.

אייגרת דואר חדש

אייגרת אויר חדשה חדשה בערך נקוב של 13.5 שקליםים צפויים בקרוב. השינויים התוכופים בתעריפי הדואר מחייבים הדפי סות תכופות של גלויות דואר ואייגרות. לגבי גלוין דואר בפניהם הארץ נמצא פתרון בהדפסת גלויה עם בול ללא עיריך, בדומה לבול כזה שהופיע לפניו בשנה ומשרת את הציבור בחצלה רובה. לא בן לגבי אייגרות אויר ויתכן שיש מקום להנפיק גם אייגרות אויר עם בולים ללא עיריך, בדומה לגלוייה.

עמדים ה포כים עם בול ללא עיריך

השירות הבולאי מתכנן עתה גליון בולים מיוחד עם עמדים ה포כים מן הבול ללא עיריך. הכוונה לגלויון בולים שמנמו יוכנו קונטראסיטידואר מיוחדים ולשם כך יודפסו הבולים בגלויון בצורה שיהיו בו בולים הפורכים זה אל זה, בדומה לגלויונות שהופיעו בעבר.

שלושה כלי מלחמה מתוכרת תע"ש צפויים השנה בבולי דואר חדשים. בול אחד הוקדש למוטס כפיר, מוטס הקרב הטקטי לעליונות אוירית, שתוכנן כמוטס קרב רב־תכליתי למטרות קרקע ומטרות פיטROL קרבי־אוורי.

בול אחר הוקדש לטנק המרכבה - הטנק המשופר בעל תפיסת חישנית המשלבת הגנה חסרת תקדים לאבשי צוותו, באדר כושר תימרון ניידות וטכנולוגיה מתקדמת. תוכנותיו המייחדות של טנק המרכבה נקבעו על ידי דרישות שדה הקרב העתידי שנחו על בסיס לключи קרבנות צה"ל.

הבול השלישי הוקדש לספינת סטי"ל "רשף", שהוא דור שלישי של סטי"לים הנמצאים בשירות חיל-הים הישראלי, מאז נפתח עידן ספינות הטילים בצי שלנו ב-1967.

יחודה של הסטי"ל הישראלי הוא בכמות אמצעי הלחימה לשוגגים המותקנים עליו ביחסו למשקלו ומימידיו המועיריים. ספינת טיל זו היא פרי תכנון תכנון ישראלי, היא נבנתה במספנות ישראל בחיפה ומערכות החימוש והאלקטרוניקה יוצרו בתעשייה

הרב מאיר בר-אילן

הוועד הפועל הציוני עזז לנפגעי הפרעות בארץ ישראל, התנגד לרעיון ה"דור לאומיות" בארץ, לתוכניות של "ברית שלום" ולדיחיותם של הציונים הרוויזיוןיסטים מהסתדרות הציונית.

משנת 1937 היה הרב ר' מאיר בר-אילן ז"ל מראשי הגוש הבינ-מפלגתי של שוללי התכנית לחלקת ארץ ישראל.

הרב מאיר בר-אילן נודע בפעילותו גם בתחום הספרות והעתונות. הוא ערך את "העברית" שהופיע בברלין ואחר כך בניו יורק והיה מיסודה ועורכו הראשי של "הצופה".

עם קום המדינה אירגן ווועדה מיוחדת לבירור השאלות המשפטיות של המדינה על פי המשפט העברי והיה מזומןஇיחודן של כל המפלגות הדתיות לרשותה "החזית הדתית המאוחדת", שהשתתפה בבחירות לכנסת הראשונה. הרב מאיר בר-אילן נולד ב-1880. הוא נפטר בשנת 1949 בירושלים ותנוועת "המזרחי" בארץות הברית הקימה ברכמתigen את האוניברסיטה הדתית "בר-אילן" הנושא את שמו.

בול באבי-יאר במקום הראשון

כתב העת הבולאי "בריפמרקן וולט" המופיע במערב גרמניה מקיים כל חודש משאל קוראים על "הבול החדש" ועל פי תשובות הקוראים נקבע כל חודש הבול היפה לאוטו החדש.

במשאל חדש יולי נבחר הבול הישי ראיי המראה את יצירתו של קווקובסקי "באבי יאר". היצירה המקורית נמצאת בכנסת בירשלים. 11.7% מן המשתתפים במשאל הצבעו על הבול הישראלי והוא זכה בתואר "בול החדש".

בדצמבר השנה צפוי בול דיקון חדש, שהוקדש לרב מאיר בר-אילן, מנהיג היהדות הציונית הדתית, חבר הוועד הפועל של תנוועת "המזרחי" והמחכר הכללי של תנוועה זו.

הبول, בערך נקוב של 9 שקלים, צויר בידי א. גדור והודפס בדפוס, הממשלה בירושלים.

הרב ר' מאיר בר-אילן ז"ל, הוא בן הרב צבי יהודה ברלין (הנצי"ב) שהיה ראש הישיבה הנודעת. בקורס הציוני השביעי, בשנת 1911, נתמנה לחבר הוועד הפועל של תנוועת "המזרחי" והיה המচכר הכללי של תנוועה עולמית זו.

הרב מאיר בר-אילן ז"ל ניסח את העקרון האידיאולוגי של תנוועת "המזרחי": "ארץ ישראל" – לעם ישראל על פי תורה ישראלי" וחסיבור: אין זה מושם שלושה יסודות שונים, אלו שלושה גילויים של אחדות אחת – היהדות השלמה!

הוא עשה הרבה להפצת הרעיונות של תנוועת "המזרחי". שפעל בהרים של כוכן היה פעיל בעניים יהודים כללים. יסד את ה"מרכז רליף" ואת "עוזרת התורה"; היה מנכ"סדי ה"ג'וינט" וכיהן כסגן יווש ראש של מוסד זה; והיה חבר הדירקטוריון של "הקרן הקימנה לישראל". בשנת 1926 עלה לארץ ישראל. חבר

בול יובל העליה מגרמניה

השנה מלאו יובל שנים לראשת העליה ההמוניית מגרמניה ומשאר ארצות מרכז אירופה. כבר לפני שנת 1933 השתקעו בארץ כ-2000 ציונים מגרמניה ומי אוסטריה. חלקם אקדמאים במקצועות

שוניים וכן חלוצים שהלכו היה רב בהקמתם קיבוצים ומוסבים בארץ. משנת 1933 עד שנת 1939 עלו ארבעה כ-75,000 יהודים ממרכז אירופה, מהם כ-55,000 מגרמניה ו-20,000 מאוסטריה וצ'כוסלובקיה. עוד בשנת 1932 נוסדה "התאחדות עולי גרמניה", שבמරוצת הש-נים הפכה ל'"ארגון עולי מרכז אירופה".

לציוון יובל העליה מגרמניה, ינפיק השירות הבולאי בול זכרון בעיר של 14 שקלים, שיראה אור בז' טבת התשמ"ד 13 בדצמבר.

חותמת דואר לפטירתו של בן-גוריון

ביום ראשון ז' בכסלו תשמ"ד (3.11.83) יפתח בחדר האוכל במדרשת שדרה-בוקר סניף דואר מיוחד במלאות 10 שנים למותו של דוד בן-גוריון.

חותמות מיוחדות הוטבעו באחרונה ליום ה-55 לנמל חיפה - 31.10.83; שבוע הרפואה - 31.10.83; כנס פריון העבודה - 23.10.83; תערוכת התעשייה הבינלאומית 3.11.83 -

הארץ בקשר

שוק הבולים

הפיוחות המוגדל שפקד אותו בחודש אוקטובר, בשוער של כ-23 אחוז, הוגדול ביותר בשורת הפיוחות שהיו בשנים האחרונות. השפעתו של הפיוחה הורגשה מידית כמעט בכל ענפי המשק וגם בובלאות.

אחר הבולים הוא מן הענפים הרגילים ביותר בעידן האינפלציה, אך בעוד שבענ- פים רבים אפשר להיות עם הצמדה לאינפלציה, לא כן בענף מותרות כמו בולים. לבאורה צרייך היה להצמיד מידית כל הופעת בול לערכו הדולרי ביום הופעתו ולהמשיך כך לכל אורך הדרך, עם ניואני סימן כלפי מעלה, בעיקר, בתוצאה מביקורם שיט מרוביים, או מהדורות קטנות שמצדי קות עלית מוחירים.

למעשה הדבר איןנוvr. מי שמחזיק בולים שקנו בתחלת השנה ב-10 שקלים, לדוגמא, לא תמיד קיבל תמורה 25 שקלים בסוף השנה, כפי שהדבר מתבקש בשל האינפלציה. זאת, משום שלא תמיד יש ביקושים ואם אין ככל קיים חשש ששנה אחרי זה, בודאי שלא יוכל עברו אותה השקה 70-60 שקלים ושהנה מאוחר יותר 150 שקלים. בתוצאה מהעדר ביקורם שיט באים האיליצים להוציא מחדלים ואוזו יצא שמחיר הבולים לא תמיד צמוד לדולר ומהירו איןנו מודבק את האינפלציה.

כיוון שהוא המצב, נמנעים הסוחרים מקניית בולים למלאי וסביר להניח שbole, שנות ה-80, למשל יהיו בכל זאת מבוקשים, כי הם פשוט לא מצויים אצל הסוחרים.

כללית התיקרו מחייני הבולים שבמחיה רונים למיניהם בכ-25 אחוז, אך יש לא מעט בולים שבעליהם מוכרים אותם בעליה נמכחה מזו, משום שיש ברשותם מלאי ניכר.

לעומת זאת נמכרים בולי שנות ה-80, כמעט במחair המלא של המחרונים.

נכרכו 200 אלף גליונות-זכרו

מאת אריה לינדנברום

ה耿lion מבחןת ההשקשה בו, יש בפיו בשורה - ה耿lion נמכר ב-200 אלף עותקים בלבד!! המהדורה של גליון "תל-אביב 83" אינה גדולה, איפוא, כי כל ה耿lionות שהוא עד כה בתערוכות בארץ, נמכרו במהלך הדורות גודלות יותר, כשהם מוצעת, הם ה耿lionות בני 300 אלף עותקים. גליון ב-''ש, למשל, משנה שערכה, הופיע במהלך הדורה של 248. אלף עותקים,อลומ ההכנסה ממנה למשרד התקישורת הייתה רק 210 אלף דולר, לעומת זאת גליון "תל-אביב 83" שהופיע במהלך הדורה של 200 אלף עותקים, הביא לפחות הדואר 394 אלף דולר.

אבל, כאמור, הבולאים מתענינים במהלך הדורה ולא בסך כל ההכנסות, כי ככל שההדרה קטנה יותר, יש יותר סיכויים שה耿lion יהיה בעל ערך רב יותר בשוק הבולאים וההשקשה כבדית יותר.

200 אלף גליונות כשבצם, זה לא מעט, כדי שגליונות "תל-אביב 83" יהיו להיט, במיוחד שבמקרה זה המדובר בגליון אחר שעלה כ-2 דולר וכל מי שרכש אותו שומר עליו ולא השתמש בו לצרכי ביל רגילים. כך שרוב המהדרה שמורה באלא, במאי הבולאים. בכלל זאת, סביר להניח, שההדרה סביב 200 אלף, מבטיחה שה耿lion לא "יתגלגל" בשוק, כפי שזה קרה לגבי גליונות מסוימים אשרנו בעבר.

4. בולים חדשים במפטייע.

כמעט ללא הודעה (הודעה לקהיל בתיקי הדואר בלבד) הופיעו ארבעה בולים חדשים בסידרת בולי "עתודה" הנושאים את שבעת המינימים עם ערכיהם החדשניים הם של 7 שקלים, 8, 9 ו-15 שקלים. הערכיהם של 7, 8 ו-9 שקלים הופטסו ב耿lionות של 50 בול עם 10 בולי שובל. הבול בערך נקוב של 15 שקלים הודפס ב耿lion של 15 בולים עם 5 בולי שובל. הבולים הופיעו ב-11 בחודש אוקטובר וביום ההופעה הונפקה גם מעטפת יום ראשון.

תערוכת "תל-אביב 83" נגהלה, הפרסים והמדליות חולקו, האוספים הוחזרו לאלבומיםם, אורחיו חוו'ל שבו לארצותיהם ואספנינו לבתייהם בארץ ומישריך לעורך טיכום פעולות עשוza זאת עתה.

אני מניח שכמה גופים יערכו לעצם טיכום מעשים, משום שהמדובר במקרה בולאי גדול, עם שיתוף גורמים ממלאתיים, בר שחווצה לסכם דברים וללמוד לקחים, במיוחד כאשר "תל-אביב 83" הייתה "זורה גנרטית" לתערוכת "ישראל 85".

שתהיה תערוכה ביראומית לכל דבר. חשבי הדואר, למשל, כבר סיימו את סך ההוצאות של עלות התערוכה ובישרו לנו כי התערוכה עלתה כ-225 אלף דולר, כאשר ההכנסות מכירות גלינות התערוכה היו כ-394 אלף דולר, כ-169 אלף דולר הכנסה לאחר ניכוי ההוצאות של עלות התערוכה.

אינני יודע אם סכום ההכנסות הוא ממשועוט ומרשים בסך הכל ההכנסות של משרד התקישורת, אבל בהתחשב בעובדה שקיומה של תערוכה איננו מוערך לפי ההכנסה הכספייה הישירה בשבוע מכירת בולי התערוכה, אלא בראש וראשונה באפקט ההסברתי שיש בתערוכה והשלכתו על התחריב בכל לטוח ארוך, לפחות בהכנייה לתערוכה הבאה. אין כמובן, לזלزل בהכנייה ממכירת גליונות התערוכה, גם אם איננה מן הגדלות מן הסיבה שמדובר בפריט בולאי שאחרי מכירתו הוא נכנס לאלבומי הבולאים ומשרד התקישורת איננו חייב בעובדה או בשורת כלשהו לאחר קנייהם. בסך הכל זו הכנסה כתצתה מפעילות מסוימת ובאשר יש להם גם הבט הסברתי, כי אז חשיבותה עולה מעבר לשוויה הכספיי.

את הציבור הרחב לא כל כך מעוניינת הכנסהilk לкупות הדואר, כמו שמעניין אותנו כמה גליונות נמכרו בתערוכה. (מהם באה החבנסה). ובכן, לפחות שפרט זה חשוב להם, ולאחר שידעו את מספר ה耿lionות שנמכרו ידעו להעיר את סיכומו של

200 מדליות ב'תל-אביב 83'

פתאום נחוותים (פרט לבעלי אוספים מובהרים שצינום הגבורה מובטח להם מראש ומתייחסם אליהם בכבוד תחר). השיפוט שהיה אובייקטיבי ביותר, משפט, לא ספק מן המזוי בתערוכה וכשהרממה הכללית גבוהה, אין מנוס מלקבוע קרייטריונים בהתקאות.

האספן מעמידו יודע שעליו לצפות לפחות בשונה בכל תערוכה וכבר ריאנו שאספניכם שהציגו בראשה וזכו במדליות ביד נדיבת, הורדו בדרגה אחת יותר בתערוכה בירלאומית שהיתה,

שנים אוחזים במספריים - שר התקשרות וראש עיריית ת"א

למשל, באוטה שנה בברזיל. במקרים כאלה מתייחסים לעניה בהבנה, שכן המדבר בשתי תערוכות שונות וקנה מידיה אחר של רמה, ואף מנטילות. לא כן בשאלה מציג בתערוכה אחת, לכואורה לאומית אך ממש מה בזין שהורשתה בה התשופות בירלאומית, מוצג לעיתונים אוסף שבושים מקרה לא היה מיועד לתערוכה ביד לאומית, לצד אוסף שאכן הובא מהו"ל והוא כן בעל קרייטריונים יידלאומיים.

כזכור שיש גם חיבור בשיתופם של מוזגים מהו"ל בתערוכה מקומית, בכר שניתן ללימוד ולהשווות, אך נראה לי שקשה מאוד לקיים תערוכות בנפרד – בירלאומית וללא מיזות ובכל, אסור לשכוח שבתחביב רצוי לטפח את הרבים ולא דוקא את המיעטים היהודיים.

כדי גם להויר שבעולם האגדל לא כל כר מקובל הצורף של לאומי עם בירלאומי. כיון שיש חשיבות רבה לאפשר לאספניכם במרכזי הקודש בעולם כולם יכולים להציג אוספיהם בירלאומית ובארץ ובארץ החדש, הייתה מצעי לקיים אחת לכמה שנים תערוכה בירלאומית בנושא לאומי שנלו ולא חשוב אם תהיה חסות של פ"י"פ או לא תהיה. האספניכים יציגו בתערוכה בירלאומית כזאת עלפי קרייטריונים מוגבלים וירגשו התיחסות שווה לכל דבר ובכך נזכה לעוד תערויות כה בירלאומית, נתפה את הלאמיות ולא ניצור ריגשי נחיתות וקיופה עצל אספניכם מוגבלים. אלה שיטייל על עצם להשתתף בתערוכה ביד לאומית כזאת יתיחסו אליה בהתקאות.

הערכות הבולטים הלאומית "תל-אביב 83" הייתה אחת הגדולות שהיו אי פעם בארץ, במש"ג רת התערוכות הלאומית, כפי שהיו שתי התערוכות בירושלים בירשלם – "תבירה" ותערוכת ירושלים 73".

הפעם הוצגו כ-1300 מוגרות צוגה עליידי כ-200 מציגים מארץ ומוחר"ל, כל החומר שהוצע רווח בכמה מדורים ואגפים. היה בתערוכה מדור לאומי ומדור בירלאומי. היה אגף בבוד, מוגנים, תצוגות שופטים, אגף תימטיקה והאגף התחרותי הגדול ביותר שככל אוטפי ארץ הקודש ואוספי בולים מכל העולם.

לשורת חבר השופטים הועמדו מדליות זהב גדולים, זהב, כסף גדי, כסף, מכסף, ברונזה ודיפלומות.

בסך הכל חולקו 18 מדליות זהב, 35 מדליות מוזבות (קטנות וגדלות) 13 מדליות כסף גדר 26, לוט, 19 מדליות כסף, 37 מוכסף, 43 ברונזה, 26 מדליות שוניות לנעור, 16 מדליות שונות לטספורת בולאיית ועוד כמות של מדליות לשופטים, מוגצים בבוד, קומיסרים וכו'.

דו"ח חבר השופטים פרנסם ומרבית האספנים כבר יודעים את תוכניות השיפוט וכמווכן שאין לדעת באם אכן הכל מרווחים מן השיפוט והתערוכה בכלל, אך דבר יודע הוא, שלא ניתן להשביע רצון כולם ומנו הסתם גם בתערוכה וזה בלתי מרצוים. (עד כה קלנו פניות בודדות עם השגות לבני השיפוט וכמווכן לא ניכנס לסוגה זו).

מה שאולי בסאי להזכיר כאן, במוגמה להיבא הדברים לאוני פרנסי הבולאות המאורגנת והכחתלת השירות הבולאי, שלדעת משקף אובייקטיבי עדיף לקיים תערוכות לאומיות לחוד וביד

שר הדואר מחתמים מעטפה ראשונה

לאומיות לחוד. אין ספק שבתערוכה מעורבת יוצא נפסד האספן המקומי והבינוני, שכן עיקר הזוקרים נתנים לאספניכים מהו"ל, שבדרך כלל מופיעים עם תצוגות ברמה גבוהה, אם כי לא כולם. עלכל פנים התיחסות המארגנים וה쇼פטים היא אויל בלתי שווה לגבי האספניכים המקוריים ואלה מהו"ל. המקומים, שרואים בתערוכה נכס שלהם שנעשה עלידם ולמענם, מרגישים

מדליות זהב ב-''תל-אביב 83''

במדליה בסף גודלה זכו: מ. פישל, (בתוספת פרט), רפאל ברעם, ס. גורנש, ה. דנש (גרמניה), ד"ר ס. רוטמן, ג. כהן, ו.ם. כהן (ארה''ב), ז. ברק (בתוספת פרט), א. ו.ד. קובץ' (בתוספת פרט), י. קלינר, מ. שמואל, ול. בלאו (בתוספת פרט בולאי חיפה), מישראל.

מדליות בסף קטנות ניתנו ל-: י. פרידמן, ד"ר א. כהן, מ. סונדק, ר. שיירס, מ. גוטמן, א. כהן, מ. דייויס, עמוס אנון, ד"ר ג'. גורדון, י. סלוצקי, ע. גלסמן, מאיר כהן, יהיאל כהן, י. לייאן, מ. הירשפלד דן פישר, מ. לדור, יהנן שורארץ וב. גروسר. מדליות מוכספות ניתנו ל-37 תצוגות; ברונזה ל-43 תצוגות ול-21 תצוגות ניתנו דיפלומות בלבד.

באגף הנעור ניתנו 2 מדליות בסף גדול לשתי שבתאי ועמית הירשפלד ו-3 מדליות בסף לטלי ארגוב, (בתוספת פרט), סיגלית כהן וגدعון זכאי, כן ניתנו באגף הנעור 9 מדליות מוכספות ו-12 מדליות ברונזה.

מדליות ודיפלומות ניתנו גם לספרות בולאיות, למוציאי שופטים ותצוגות קבוע ומוחנים. מדליה איחודית ללא מחנות.

בול ק.ל. במלואות 10 שנים למות ב-ג', צויר ע"י א. אדר

בולים שיופיעו

- * בפברואר יופיעו שלושה בולים: חידוש ההתיישבות בחבל בשור, ערבה וחבל עזה.
- * ייחד עם אלה יופיעו שלושה בולי דיקון: יגאל אלון, אוריה צבי גרינברג ויחיאל הלפרין.
- * באפריל יופיעו בול יום הזיכרון, יובל חסידות העובדים הלאומית, אולימפיאדת לוס אנג'לס, אומנות הפסול. בנושא זה יופיעו שלושה בולים: פסל אלכסנדר זיד, האריה מטל חי ואנדרטה לדב גורנر ברמתגן.

במדליות זהב גROLOT זכו:
מנואלה (איטליה), עם פרס מיוחד

לאגף הביצלאומי; בניץ' (ארה''ב), אגוז שטיין, יוסף חכמי, (2 מדליות), ובנ' יוסף אברاهם מישראל.

במדליות זהב קטנות זכו: יידל הילדה, (דרום אפריקה); ד"ר ארثور כהן, ד"ר ארثور פליקס, ד"ר סטפן רוטמן, ד"ר ביירוס (ארצות הברית); מנואלה (איטליה); ארווין דבק, זאב ברק, חווה חכמי, עמוס אנון, עודד אלישר (ישראל); וכן ס. ג'. (הולנד);

מוזהב גדול קיבל: רוברט שיפלר וד"ר הוכהייזר (ארה''ב); ד"ר ליבבו (2); יוסף פרידמן, יעקב שבתאי, אורי סטמפלר, ע. גלזמן, פ. צ'רסקי, ג. ב'ץ, מ. שמואלי, ב. קפלן, י. אוקו, ש. מזאה (ישראל); מוזהב קטן קיבל: ב. גروسר, א. קרפובסקי, ד"ר צ. שמעוני, א. זכאי, ג. ב'ץ, ל. רוטמן, מ. שמואלי, ד"ר נ.

מדליה ''תל-אביב 83'' קימת בשני קטרים:
כל מדליות הכסף, המוכסף ואחד הוטבעו בקוטר
גודול ואילו מדליות הזהב בקוטר קטן - 7 גראם.

- గROSORIT, א. ודושי קובץ, צ. אלכסנדר,
- א. פופיק, י. שבתאי, (בתוספת פרט), פרנק ריצמן, ד"ר י. רימנון, (בתוספת פרט), פרידמן, י. צחור (ישראל), לינרט פרנצ'י (שורץ, בתוספת פרט), הילדה יידל, (דרום אפריקה, בתוספת פרט), א. שטרן, (בריטי-bih), וס. סימון (ארה''ב);

וצורפו לקטלוג התערוכה. עבור פועלי התערוכה הודפסה מהדורה מצומצמת של התדרפס השחור ב-200 עותקים בלבד.

טיסת הליקופטר שהיתה ביום "ישראל פיל" הונצחה במעטפת זיכרון מיוחדת עם חותמת "ישראל פיל" מן ה-28 בספטמבר 1983 במסגרת אירורו התערוכה.

9 מעטפות קק'ל

מפעל הבולים של הקק'ל השתתף רשמית בתערוכת הבולים הלאומית "תל אביב 83" והנפיק לכבוד התערוכה מספר מעטפות זיכרון מיוחדות.

מהנהלת המפעל נמסר, כי בימי התערוכה הוצאו, על ידי הקק'ל 9 מעתפות מיוחדות. כל מעטפה החותמה בחותם מת הדואר המינוחת שנועדה לאוטו יומן ונוסף לה בול קק'ל.

מעטפות כאלה זוכות לעניין רב על ידי הרבה אספנים שמעוניינים להרחב את הנושא "תערוכות" ומיצרים לאוסף גם מעטפות עם בולי קק'ל.

kek'l משתתפת ברוב התערוכות בארץ ומאז 1973, מנפיקת גם פריטים מיוחדים לאספנים.

ב-1973 הונפקה דפייה מיוחדת לתערוכת כת הבולים ירושלים '73 והופיעהonautica. מעתפה מיוחדת.

ב-1976 הונפקו 6 מעטפות לציון התערוכה הלאומית בננתניה.

ב-1978 הונפקו גילון זכרון ו-2 מעתפות לציון "תבירה '78"

ב-1981 הונפקה מעתפה לציון יומן פתיחת תערוכת אשקלון '81.

ב-1982 הונפקו 6 מעטפות זכרון בתערוכת "באר שבע '82".

מה הופיע בתערוכה

נראה שבתערוכת "תל אביב 83" לא הרבו בתשיות המזכורות הבולאיות, אבל מספר הנפקות מסותرتות היו.

لتערוכה הונפק גילון זכרון של משרד התקשורת, שנמכר ב-120 שקלים בימי התערוכה בלבד ולא מעטפת "יום ראשון".

מעטפת "יום ראשון" עם גילון התערוכה הונפקה ע"י יצרן פרטி בהסכמה הנהלת התערוכה ואלה הן המעטפות הרשומות הייחודיות של התערוכה.

בימי התערוכה הונפקו 9 חוותות זכרון שהוטבעו על תשע מעטפות זכרון (לא של הדואר).

השרות הבولي העניק דפיית מיוחדת חינם לכל המבקרים בתערוכה, תמורה לקרטיס כניסה. הדפיית היא תדפיס גילון זכרון של "תבול".

הנהלת התערוכה הנפיקה דפייה זכרון מיוחדת בצורת "תדרפס שחור" ו"תדרפס כחול" ברשותו האדיבעה של משרד התקשורת. שתי הדפיות הודפסו במדוראה של 2000 עותקים כל אחת

ז'אק מיניקוס

תדריסי החותמות האחרות, הזיקו למיכירות הקטלוגים, כי אולי זיהו אותם מיד עם אהדתו הרבה לעמו והעדפתיתר, של הבול הישראלי, אך הוא נוהג בכל זאת כפי שהוא מבין שעליו לנוהג.

כתב העת הבولي בהוצאת מיניקוס מרבה אף הוא לתאר את בולי ישראל תוך אהבה יתרה. מיניקוס הוא, איפא, אחד מאוהדייה ועושי טובתה הגודלים של ישראל. מודיע, אם כן, מותרים עליו? רק משום "מנהל תקין"? האמנם הכספי יכול כבר ללבת...

אריה לינדנבראום

יונת השלום בבריטניה

"יונת השלום" וחותול המריביות המserie רתוי הם נושא בולי "קריסמס" החדשני של בריטניה. יונת השלום בצורותם שונות מופיעה ב-5 בולים.

בול לנשיא פינלנד

ב-25 בנובמבר ימלאו לנשיא הנוכחי של פינלנד, מאנו הנקיר קייליסטו 60 שנה ולכבוד יום הולדתו הובטח לו בול עם דיוקנו.

למיניקוס בברכה

בימים אלה נתבשרנו ממשרד התקון החיליק את הסוכן הראשי והבלדי שהיה לו באלה"ב, ז'אק מיניקוס, בחברה חדשה שטרם הכרנו אותה.

הኒמק – "מנהל תקין מחייב להחליק מדי עם התקשוריות מסחריות..."

את מר מיניקוס, בעל רשות חניות בולים באלה"ב, מוציא לאור שורה של קטלוגים ואלבומים וסוכנים של כמה שירותים בולאים בעולם, הכרתי בכמה ביקוריו בארץ ונתרשםתי שהוא יהודי אוהב ישראל והינו בעל מוגבץ בעולם כולם.

התרשומות היה לא רק מן השיחות המعتות שהיו לי עמו בארץ, אלא בעיקר מהיקף הפעילות שלו בתחום הבולאות הכלליות והישראלית במיוחד, בעיקר באלה"ב.

על בית המשחר של מיניקוס מדברים באחדה רבה והיקף המכירות שלו, של בולי ישראל באלה"ב מכובד למדי ואם אוסף גם את "הנקודה" היהודית שפועמת בו, נבער מני להבין למה מנהל תקין ציריך להחליק סוכן שלא נמצא בו כל דופין? (כך על כל פנים מדברים עליו כל מכיריו בארץ, לרבות אלה שהיו עמו בעסקים).

אני מניח שעסקיו של מר מיניקוס יתנהלו באותה הצלחה שהתנהלו כאשר היה לו גם הסוכנות לבולי ישראל,อลטם חבל, שכך נוהגים אצלנו באדם, שזכויות רבות לו בפיתוח של הבולאות הישראלית. מיניקוסינוינו דומה לאחד מתריסר הסוכנים של השירות הבولي הפוזרים ברחבי תבל ומוחלפים מדי פעם – אם מרצונם ואם מרצוננו.

למיניקוס זכויות יתר בתולדות הבול. אותן שלנו, שכן אין דומה לו בעולם שהפיץ את דבר הבולאות שלנו ולא תמיד מטענים מסחריים.

יתכן מואוד שהקטלוגים של מיניקוס, בהם שפע חותמות ישראל, כאילוסטרציה, בשער הקטלוג, בפרופורציה גודלה לעומת

הגרף צפלין לארץ ישראל

מאה פרד בלואו, שיקAGO

מכתב מהטישה המצרית 1931 של הגרף צפלין LZ 127 מקהיר לירושלים.

ל"טיסה הלוך ושוב - ארץ ישראל" ("פלטינה").

בשעה 05.45 התחליל הגרף צפלין את טיסתו לירושלים, לשם הגיעו בשעה 10.00. מעל הכנסתה הקדושה דמננו את המנועים והצפלין רחף מעל העיר העתיקה משך דקות ספורות, בגובה של כ-100 מ'. הוא טס חזרה דרך שכם והמודבר עד לקהיר, שם נחת בשעה 17.00 ביום ה-11 באפריל 1931.

דברי דואר שנעודו לאץ ישראל פורקו בשעת החניה השנייה בקהיר ונשלחו באמצעות הרכבת לאץ ישראל. לא בוצעו הטלות פרטיות מעל לירושלים.

לבסוף הטישה הזאת הדפיס דואר מצרים הדפס-רכב על גבי 25 אלף צמדות בולי דואר אויר בערך 27 מיל, בנוסח של "GRAF ZEPPELIN AVRIL 1931"

על מחצית הצמדות הדפס-רכב כחול "50 מיל" ועל הממחצית החניה "100 מ" בשחור. מתוך 25 אלף צמדות, הועברו 1660 לאיגוד הדואר הבינלאומי (וופיו). 2000 צמדות נשארו בידי הפקדים הממעשיות; 2950 צמדות הושמדו בגל הדפסה שגואה; יותר מ-8000 הוזבקו על מעטפות ושוגרו וכאלף סדרות הוחתמו כנראה לפי בקשה. (המשר בעמ' 13)

הגרף צפלין יצא מפרידריכסהאפן לטיסתו השנייה לארכישישראל, ביום ה-4 באפריל 1931. הוא טס ללא הפסקה להרי, שם נחת בשעה 05.15 ביום ה-11 באפריל 1931.

בשיה בקהיר, שנמשכה 30 דקות, פרכו את המטען והורדו הנוסעים. הנוסעים שהזמין טיסה הלוך ושוב עלו מיד בחזרה לצפלין. הוטען הדואר שנען

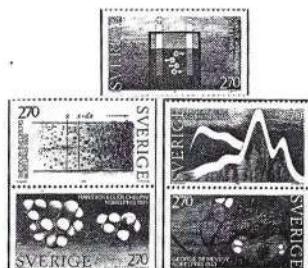
הטיעות "AVRIL 1951" (במקום 1931) על גבי הכול של 50 מיל הנושא הדפס-רכב לכבוד "הטישה המצרית" של הגרף צפלין LZ 127.

מכתב מפורט טיען לפיו.

פראל

בעלי פרט נובל

שודיה הקדישה השנה את סידרת הבולים לכבוד הזוכים בפרס נובל לארכעה מדענים שודדים בתחום הכימיה. סואנטה אהנישס (1859 - 1927); תיאודור סודברג (1884-1971); הנס פון איילר שלפין (1873-1964); ג'ורג' הווסי (1885-1966). בבולים אלה הודפסו מינוי סמלי המאפיינים את המחקר בתחום עיסוקם של המדענים.

סונטה אהנישס קיבל את פרס הנכש על תיאוריית האלקטרוטיטים; תיאודור סודברג על מחקר בקולואידים (תנווה צנטrifוגאלית בתמייה גורמת להרחיקת החלקים החבדים יותר מן המרכז, לעומת חקליקים הקלים יותר); הנס פון איילר שלפין קיבל את פרס על חקר האנזימים והויטמינים; ג'ורג' דה הווסי על ראשית חקר האיסוטופים וארני טיסלוס, שהיה האיסטטנט של סודברג על תנווה החלבוניים בשדות חמליים.

נובל לגן החיות

דוואר ג'רזי יוציאו בשנת 1984 מלואות 25 שנה לגן החיות ומלאות 21 שנה ל夸ו שמרות הטבע המקומית, בסידי רת בולים עם בעלי חיים יופיעו 6 בולים עם אריה, נמר השלג, נחש ג'מיקה, לטאה טבלן ותוכי.

טעויות בתאריך

יזועות מספר טעויות בהדפסה. המرة כרת ביותר היא זו עם טעויות בתאריך: "1951" במקום "1931".

בולייאיר אלו נמכרו בכתיה הדואר בקHIR, אלכסנדריה, פורט-סעד וסואץ, ורק שם נתקבל דואר המועד לטיסה זו. בסה"כ נשלחו מכתבים 7,319 מכתבים ו-4,793 גלוות. דמי הדואר המתאים היו 100 מיל עבור מכתב ו-55 מיל עבור גלוות אבל רוב המכתבים נשאו את שני הבולים. כל פריט הוחתם בחותמת מיוחדת (ראה צלומים).

קיים מספר רב של פריטים כתומים בקHIR ובאלכסנדריה; פריטים מפורטים סעד הם נדירים ומעריכים שקיימים

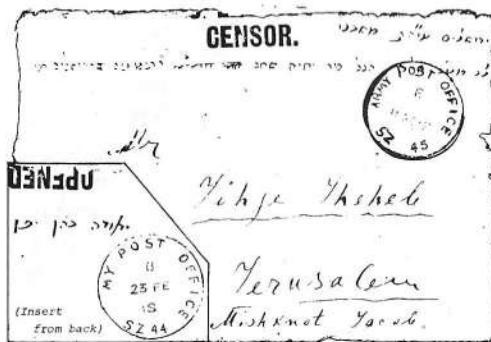
גלויה מ"הטיסה המצרים" 1931 שנשלחה מאלכסנדריה לירושלים. הדואר לא פרוק שם מהצפלין אלא הועבר לגרמניה ומשם לירושלים דרך הים.

כ-400 מסוג זה. המכתב המופיע בזה היה באוסף המלך פרוק. משך תקופה של 40 שנה לא התגלה פריט הנושא את חותמת סואץ ובקטלוג של זיגר אף לא רשום מחירו, וזהו לא זכה לראות דוגמא כנ"ל.

במשך התקופה הזה הגיעו רק שני פריטים כאלה לשוק הבולאים.

מפתח חסר זמן לא הספיקו לפרק את כל פריטי הדואר וחלק מהם הועבר לגרמניה ונשלח דרך הים לארץ ישראל. אנו מכירים פריטים הנושאים חותמות דואר ו-7.5.31.

מכתבים מתקופת הביניים הראשונה

מכتب בפנים הארץ, ללא בול, חתום ביפו "APO 45" מתקופה הקצרה כאשר מכתבים אורהיים נתקבלו ללא תשלום.

ב-10.2.1917 בוטלה האפשרות לשגר מכתבים לחו"ל ללא תשלום וזאת עם הנפקת הבול בערך 1 פיאסטר, אולם דואר פנים הארץ המשיך להתקבל חינם מספר ימים נוספים - עד ל-16.2.1918 (עם הופעת הבול בערך 5 מיל).

המכتب השני המוצג כאן שוגר בתוך תקופה קצרה זו - ביום 2.1918 מיפו (APO SZ 45) לירושלים. מעניין לציין שכבר ביום הראשונים של הפעלת הדואר הבריטי רשום המعنן בעברית ובאנגלית כאשר כתובתו של השולח רשום מה בעברית בלבד(!).

בגיעהו לירושלים, המכtab צונזר ונשגר מחדש במדבקה בנווחה: "נפתח ע"י צנזור" (באנגלית) וחתום בחותמת שלושה "3346" בסגול. חותמת קבלת 23.2.1918 (APO SZ 44) היא עם תאריך 12 יומם לאחר שיגורו של המכתב. פרט זה ניתן להסביר באפשרות שהמכtab, הכתוב בעברית בנוסח תימן - הקשה את הקריאה על הצנזור.

1) א. ליבו, הולנד "פלטליסט" מס' 7-1981.
2) מ. סבר, בפ"פ מס. 12/69.

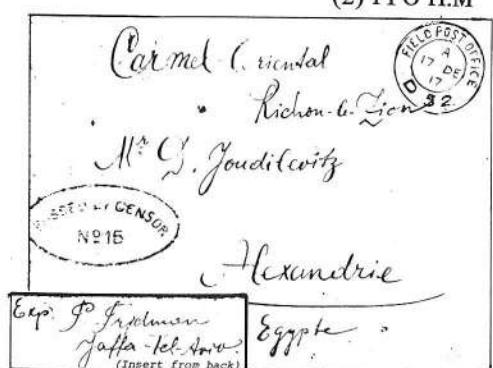
במשך החודשים הראשונים לכיבוש הבריטי בא"י ועד להנפקת הבולים הראשוניים קיבל ומסר הדואר הצבאי הבריטי, דואר אזרחי ללא תשלום (1). שיטה זו הונגה בה - APO ZS 44 (ארמי פוסט אופיס), סניף הדואר - נפתח ב-16.12.1917 (16.12.1917).

וב- "APO SZ 45" ביפו (סניף זה נפתח בסוף דצמבר 1917). דברי דואר כאלה מירושלים נדיירים למדים ומיפוי - נדיירים ביותר. ابو מציגים כאן שני מכתבים מיפו, שמן הרואו לספר עליהם, מעת:

המכتب הראשון שנשלח לאלבנטדריה ב-17.12.1917 באמצעות (מקדת הדיוויזיה ה-52, שמיומה היה אז בסביבת יפו): כתובתו של השולח מופיע כ-"יפו-תל-אביב".

זהו המכtab המוקדם ביותר מיפוי שלאחר הכיבוש הבריטי הידוע לנו. (אגב, המכתבים הראשונים מירושלים, הידועים לנו, בשלחו באותו היום). חשבה מאוד העובדה שאורהיים השתמשו בשירותים של הצבא, נראה לפניה פתיחת "APO" ה"אזרחי".

יש להזכיר בהקשר זה מכtab אזרחי מגדרה שנשלח ב-20.11.1917 באמצעות (2) FPO H.M

מכtab שוגר מיפו בתקופת הביניים הראשונה -
מכtab אזרחי חתום ע"ז 52 D FPC

רענן לוריא בבול יפאנן

ביוויס - עצמאות

סידרת הבולים מן המניין באי ניוויס וסט. קיטט קיבלה הדפס-רכב "עצמאות '83" לרגל קבלת העצמאות בי'ט' ב-19 באוקטובר 1983.

בולים במוסיאון רובין

במוסיאון רואבן שנפתח באחרונה בתל-אביב מצויות יותר מ-40 יצירות של רואבן ורובין, מהן גדולות ומרשימות מאד ובין השאר גם דוקומנטציה בולאית.

ראובן צירר כידוע גם בול לדואר ישראל ובמקרה אחד היקרים ביותר: בול הנגב משנת 1950. התרשימים המקוריים זה נמצאו עתה במוסיאון רואבן ולצדיהם גם מעתפת זכרון של דואר או"ם עם בול דגל ישראל שהופיע שם השנה ועל גבי המעט-פה ציררו של רואבן ורובין.

הפריט הבולאי השלישי במוסיאון זה, זו מעטפת זכרון עם חותמת יום פתיחת המוסיאון המוצעת שם למחייה לקהיל המבקרים.

אם אומנם התקבל ההחלטה בדואר יפאנן להנפיק שם בול דואר עם תמונה ה-"טאראיסאן" הפאנני החדש, כפי שהוצע, יהיה זה בול עם יצירתו של האקריקטור רישט הישראלי הנודע, רענן לוריא.

"טאראיסאן" (מר טארו) הוא שם נפוץ ביפאנן, בבחינת "הדור סאמ'" האמריקאי או ה-"ישראליק" שלו, ה-"אמריאן" הצרפתי או ג'ון בול הבריטי.

לוריא צירר את ה-"טאראיסאן" כסמל לדמות לאומית וציררו בתקבל רשמי בתסמל, במיוחד בקריקטורות. השם "טאראיסאן" הוצע על ידי ראש ממשלת יפאנן, יאשווhiro נאקסונה בסעודת מיוחדת לכבוד רענן לוריא. בשלב זה מופיע הצייר כסמל אך סבורים שהיפאנים אכן יוציאו בול-דואר מיוחד עם סמל זה, כפי שהוצע שם.

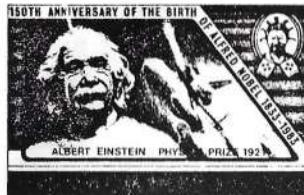

ציירים ישראליים כבר ציררו כמה בולים למדינות שמעבר לים, אבל ביפאנן יהיה זה הבול הראשון של צירר ישראלי (רענן לוריא עובד בארא"ב עברו רשות עיתונים בינלאומיים ובלך הוא מתגורר מדי פעם במדינה אחרת. עתה הוא ישב ביפאנן וכאמור צירר שם את ה-"טאראיסאן" המינוח).

אבל, ה-"ישראליק" שלו שצירר על ידי דו"ש איננו מתאים עוד למדינה שלו, כי כובע "טמבל" למשל, כמעט ונעלם מן הנוף הישראלי.

בין הציירים הישראלים שציררו בולי דואר זרים כדי להזכיר את אגם, שצירר בול צרפתי למדינת אנטיגואה, האחים שמיר וא. אדרל שציררו בולים למדינות אפריקה ואסיה, ועוד כמה ציירים שציררו בולים לדואר או"ם.

משה בוואריקון, איינשטיין בסואזילנד

סואזילנד שבאפריקה, הקדישה אף היא סידרת בולים לבבלי פרס נובל. בסידרה 3 בולים: אלברט שווייצר שזכה בפרס נובל ב-1952; דאג המרשלד (1961) ואלברט איינשטיין (1921).

שני מגני-דוד

בבולי חג המולד 1983, יהיו כרגיל, כמה בולים שאספni יודאייה עשויים לצרףם לאוסףיהם. לפחות בבול מתור אלה שראינו בשבוע שעבר הבחנו במגן-דוד מקרי בוודאי, אך עשוי לעניין את אספni יודאיי. הכוונה לבול קרייסמס האוסטרalian שציר בידיו לצד קטנה שבין שאר הכוכבים ציירה אחיד דמוני מגן-דוד.

מגן-דוד אחר, גם כן מקרי, בוודאי, יופיע בסידרת בولي לכתנשטיין שהוקדשו למשחקי החורף באולימפיאדת סריבוב שביוגוסלביה.

בסידרה שלושה בולים עם צורו סימלי שمبرען מתוכו מגן-דוד. אני בטוח שלמגנו דוד זה אין כל קשר עם המגן שלנו ובודאי לא כל אספni יודאייה יצרכו בולים אלה לאוסףיהם.

משה רבנו כבר הופיע פעמיים אחדות בבולי דואר, לרבות בבולי הוואטיקון. פסל משה שברומה משך לא פעם את מעצביו הבולים ואכן יש כמה בולים עם פסל משה ועוד כפי שהם ניצבים ברומא.

השבוע נמסר על הנפקה חדשה בוואריקון, שם יופיעו שני בולים לרגל שנת התיקורת הבינלאומית ביןיהם בול אחד עם דמותו של משה רבנו. משה בבול החדש שיופיע ב-10 בנובמבר, לקוח מן הקפלה הסיקסטינית ברומא. בתמונה, משה בפני העם מבאר את החוקים.

הבול השני בסידרה הוא קטע מייצירה של רפאל המראה את פאלוס מתייך באתונה. התמונה לקוח משטיח קיר שנעשה על ידי ציור של רפאל. שני הבולים יופיעו במהלך הדורה של 750 אלף בולים. אחד בערך נקוב של 2000 ליראות והאחר בערך נקוב של 5000 ליראות.

דוואר הוואטיקן הודיע גם על הנפקת 4 גלויות זכרון עם חנויות עתיקות של בזיליקות מן המאה ה-16. הגלויות תופענה במהלך הדורה של 100 אלף.

ב-10 בנובמבר הופיע גם גלוון זכרון מיוחד עם 6 בולים המציגים יצירות אמנות ואתיקנית בארץ"ב.

אבן עוז

באנטיגואה וברבודה צפויים 4 בולים למשדי הכנסתה המתוודיסטיב ביןיהם בולים עם שמו של נתנאל גילברט וכנסייה בשם "אבנוז". (ראה בעמ' 19)

הונדרטואס"ר – בדואר או"ם

דו"ר אומות המאוחdots מציין השנה מלאות 35 שנה למגילת זכויות האדם שאומצה על ידי העצרת הכללית של האו"ם ב-10 בדצמבר 1948. מאז נוהג ה-10 בדצמבר כיום זכויות האדם ופה ושם מנפחים בויל דו"ר מיהדים באו"ם או במיליניות העולם. גם ישראל כבר הניפה בויל "זכויות האדם".

דו"ר או"ם ינפק השנה סידרה מיוחדת של 6 בולים לכבוד ההכרזה על זכויות האדם, שיש בה כמה סימני ראשונות מיוחדים.

לאושנה בתולדות דו"ר או"ם הוצע לצייר בעל מוניטין עליומי לצייר סידרת בולים מיוחדת לדואר או"ם. תהיה זו סידרת בולים מיוחדת שהודפסה עבור דו"ר או"ם, בצבעים רבים, עם חתימת האמן בבולים בשולי הגלון עם שם הציירה והודפסה בשולי הבולים.

האמן שצייר את ששת הבולים הוא הצייר היהודי האוסטרי פרידנסרייך הונדרטוואסר. ששת תומנותיו של הוודפסו בששת הבולים ולכל יצירה שם מיוחד כmodo: הוצאות לחולם, העור الآخر, הוצאות לצער וכו'.

ההსברים בbolelim ניתנו בשלוש שפות: אנגלית, צרפתית, וגרמנית. הערכיהם במטבע אמריקאי, צרפתית, ואוסטרי. ההדפסה הייתה אצל המודפס המשמשי באוסטריה.

הסידרה תעניק ללא ספק את אספני יודאייה, שכן בניגוד לפעמים רבים שציירים יהודים ציירו בbolelim עבור דו"ר או"ם ושם לא הוודפס בגוף הבול, מופיע הפעם שמו של הונדרטוואסר בכל ששת הבולים.

אגב, שמו המלא של הצייר הוא: פרידנס-רייך, רגנטאג הונדרטוואסר دونקלובנט.

חزوּן יְחִזְקָאֵל בְּבּוֹלִי אֶבְטִיגּוֹאַה

פעמיים אין ספר הופיעו דמיות, תמנונות ומובאות מן התנ"ך, בboleli דו"ר שונים, לעתים באקראי, אך לרוב בנושא עיקרי של הבול והתמונה המרכיבית.

בדרך כלל מופיעים המוטיבים התנ"כיים בboleli חג המולד המתארים גושאים קדושים לנצרות מן הברית החדשה והישנה. צירוף זה מופיע בboleli אנטיגואה וברבודה בסידרת בולים לכבוד חג המולד 1983 שיופיע ב-4 באוקטובר השנה. בסידרה ארבעה בולים וגלייז'יז'רנו. כל הסידרה קשורה ביובל 500 השנים לצייר רפאַל (ברונו סנטני רפאַל) ומתראת קטעים מצירוטוי המפורסנות בהם מלאים ומגידות עתידות (סיבילס). תמונה אחרת שתופיע בגלוּן הזוכרון המיחוד שיופיע יחד עם ארבעת הבולים מכונה בשם "חוּן יְחִזְקָאֵל". בגלוּן מבוסס על החזוּן המתואר בספר יְחִזְקָאֵל פרק ל'': "הינבא על העצמות האלה ואמרת אליהם: העצמות היבשות שמעו דבר ה': הנה אני מביא בכם רוח וחילתם...".

אנטיגואה היא אי באאי הודי המערבי בית הבריטית בים הקריבי ומהווה יחד עם ברבודה אוטונומיה עצמאית, המנפיקה בoley דו"ר משלה.

חותמת "שחררו את ביגון"

חותמת תעמלת משרדיות בנוסח "שחררו את ביגון" (אסיר ציון שנידון באחרונה לגלות סייר) מוטבעת עתה על דברי דו"ר היוצאים מלשכת הקק"ל בירושלים. הכוונה לחותמת גומי מלכנית כשבמרכזה מגן דוד ובשוליה הנוסחה: "שחררו את ביגון" בעברית, אנגלית, צרפתית וספרדית.

בכובליות

Albums
Catalogues
Handbooks

החלק הראשון של המחבר כולל את איזור חברון, בית לחם, ירושלים, יריחו וראמלה. כל חבל נידון בפרק נפרד שבתחילה מפה עם פירוט ייחidot הדואר בתחום הנוצר. (החלק השני שיופיע מאוחר יותר, יכלול את אזורי שכם, טול-ברם וג'ין).

המחבר מציין כי תחילתו של המחבר הוא והסיום המנדט הבריטי על א"י במאי 1948 וסיום עם כיבוש הגדה המערבית על-ידי צה"ל במלחמת ששת הימים, בינוין 1967.

מבחינה היסטורית מהוות תקופת זו פרק סגור, שכן היא לא זכתה בתיעוד של תולדות הדואר, כמו התקופה העותומנית, המנדט הבריטי או תקופת מנהלת העם. בסקירה ההיסטורית מציין ד"ר ואלך שעדין נשארו בקדות רבות הדורות הברהה, במיווח לאובי התקופה של 1948-1950, כי בפרק זמן זה רב עדין הסתום על הנגלה.

הפרקים בקטלוג סוקרים את התקופה המתחילה בפלישת שלוש מדינות ערבי לאחבי יהודה ושומרון: לעפוז השומרון - עיראק, למרכז השומרון, לירושלים ולצפונן יהודה - ירדן ולדרום יהודה - מצרים. עם סיום קרבות מלחת העצמאות וחתיימת הסכם שביתת הנשך ב-1949, יצא המצרים והעריקים ממחבי יהודה ושומרון והיאזר עבר לשילטת ממלכת ירדן.

בתחלת שנות החמשים סופחו יהודה ושומרון לירדן והפכו ל"גדה מערכית" של הממלכה הירדנית האשמית". בתקופה זו שפע פריטים המצביעים את אספני תולדות הדואר בא"י, כי האיאזר בדברי המחבר "לב ליבא של א"י ההיסטורית". אין מקום באיזור שם חותמת הדואר שלו אינו קשור בתולדות א"י והתב"ר. פרט למקומות כמו ירושלים, חברון, בית לחם, שכם ויריחו, יש בגדה יישובים כמו סמור (אשר מוע), בתיה (ביתר), ענתא (ענתות) ארם (רימה), ג'יפנה (גופנא), ביתחין (בית-אל) וכו'.

ד"ר ואלך, שבעבר כבר ערך כמה קטלוגים בולאים הננו מומחה וקספרט בssqlאות ארץ-הקודש ובעבודת המחבר

קטלוג לדואר הגדה המערבית

יש דברים שיתכננו רק אצלנו, כי אכן מאמין שמשהו, למשל, במלכת הירדן חקר וערך קטלוג מיוחד לתולדות הדואר בארץ-ישראל ובמיוחד בחלק שהיה כ-20 שנה תחת שלטון ירדני. אצלו זה קרה והנה הופיע זה עתה מחקר מיוחד על תולדות הדואר בגדה המערבית בתקופת השלטון הירדני בשנים 1948-1967. הקטלוג המופיע, פרי מחקרו של ד"ר יוסף ואלך מרוחבות, הוא חלק ראשון במחקר שערך המחבר, הכולל הקדמה ההיסטורית וגיאוגרפיה עם תואר תולדות הדואר של האיאזר בתקופות קדומות, חלוקה אדמיניסטרטיבית של הגדה המערבית למחוזות, בפטות ותת-כפות. חלוקה זו הייתה בסיס לארגון הדואר, כאשר בראש כל מחוז בית דואר מוחזק, האחראי לבתי-

דואר וסוכנויות-דואר באיזור. המחבר כולל תיאור וסיווג חותמות הדואר השונות, תוך דגש על חותמות הדואר העיקריות עם שפע צילומים הצמודים בעיקר לחלק האנגלי (המחקר הופיע בעיקר באנגלית, עם תמצית הפרקים בעברית).

מאז שחזור שטחי יהודה ושומרון ב-1967 חל ד"ר ואלך באיסוף החומר למחקר. הוא ביקר בנקודות הדואר השונות, חקר עובדי הדואר המקומיים, צילם ואסף מסמכים ששפכו אור על התקופה ועיניו בשפע מסמכים מן התקופה הירדנית (כתובים בערבית), מהם ליקט את הפריטים הרלוונטיים בקשר לפתחת בתיה-הדואר השונים באיזור בתפקיד השונות והגיון לרשימה أولי מושלמת של תاريיני פתיחה של בתיה-הדאראר השונים באיזור בתפקיד השונות והגיון לרשימה أولי מושלמת של תاريיני פתיחה של בתיה-הדאראר השונים בתיה-הדאראר השונים.

קטלוג צומשטיין 1984 הופיע השנה בשלושה כרכים נפרדים בנוסף לקטלוג נפרד לשוויץ וליכטנשטיין.

קטלוג צומשטיין 84 הוא המהדורה ה-67 של הקטלוג הבריטי הנודע. החלקה לאירועה כרכים נועדה להקל על האספנים שיכלו לרכוש רק כרך אחד עם ארץ שבתוכם איסופם.

כרך א' כולל את צפון אירופה - סקנדינביה, ארה"ב, בנלאק ובריטניה, (כלולים בו גם איים כמו קפריסין, מלטה, אירלנד, ואילו התעלה וכן משרדי דואר זרים בגיברלטר).

כרך ב' כולל את מרכזו אירופה - שויז, ליכטנשטיין, אוסטריה, גרמניה, צרפת ומונקו; (כלולים בו גם אזורים כמו דנציאג, ממיל, אנדורה הצרפתית וכו').

כרך ג' כולל את דרום אירופה - חצי האירי האיברי, ואנדורה הספרדית, אייור האדריאטי והאגאי.

כרך ד' - מזרח אירופה כל הארץ של הדימוקרטיות העממיות. (כרך זה מופיע במתכונת רגילה כמו אשתקד). הקטלוג של שויז וליכטנשטיין מופיע בطبعים.

הופיע גיבונס 1984

הקטלוג הבריטי המפורסם לנולי העולם "סטנלי גיבונס" הופיע זה עתה במחודורה מדי חודת ל"חבר העמים הבריטי" ובנפרד מהודורה לבולי כל העולם בשני כרכים. בשלב זה הופיע הכרך של "חבר העמים" ובכרך א' של נולי כל העולם הכול מדיניות באוטיות כ- A בשני הכרכים נסקרו יותר מ-23 אלף בולים וכ-52 אלף בולים מצולמים בקטלוג. בהשוואה למחודורה משנה בעברית, יש במחודורה החדשה יותר מ-3800 צילומים חדשים (1100) בלבד (צילומים חדשים). חלק ב' עם מדרגות באוטיות כ- A צפוי להציג ארצתם בימיים אלה. שני הכרכים של גיבונס 1984 הופיעו השנה בכירכה רכה ואילו הכרך של נולי ה"קרמןגולט" הופיע בכירכה קשה.

הזיכרון נתן לראות את בקיאותו בחומר. הוא צילם שפע של פריטים כמו חותמות דואר בשינויים של תיפקד וטקטטים, תוויות רישום, חותמות קופפה ומשדי דואר, תاريichi פтиחה, מיini מכתבים ותמונהות בתידורו וכל דבר עם חותם דואר שופך אור על התקופה. זו, איפוא, עבודה מחקר הרואיה לעזון ואני מניח שהרבה אספנים במושא ארץישראל, תהיה תועלת רבה בקטלוג זה.

הופיע קטלוג פכטר 84

קטלוג נולי ישראל בהוצאת צבי פכטר, מהודרות 1984, הופיע ביוםים אלה, הקטלוג סוקר את כל נולי ישראל עד נולי התערוכה כה "תל-אביב 83".

בקטלוג פורוט מלא של מהורי הבולים ושובליהם, ללא שובלים, חתום ולא חתום וכן מעופות יום ראשון. המחרים ריאליים במידיה רבה בזכות הפיקחות הגדול,อลם הם אולי לא יהיו ריאליים בעוד כמה חודשים, בהם אינפלציה אבן תימשך ותגבר, כפי המשמן כבר עתה.

הקטלוג (220 שקלים) הופיע בשתי מהדורות לשנת 1984, השנייה על נייר חשוב.

המחרים מתיחסים לבולים בודדים וסדרות שלמות. לגבי מרבית הבולים צוינו גם המהדורות שנמכרו.

נתנאן ואבענזר

אספני יודאיקה יתחו, בודאי, בשאלת האם השמות נתנאן ואבענזר, הנזכרים בboldiy אנטיגואה וברבודה, שהופיעו בוגבי בר השנה, מקומות באוסף יודאיקה.

אכן, שני השמות עבריים, לכארה, אינם אלה שמות שני אנשי כמורה מטו דיסטים, שיטה נסויות מודיסטיות באילים אנטיגואה וברבודה, נתנאן ג'ילברט הוא מיסד הכת באנטיגואה. אבענזר הוא שם הכנסייה באי.

Posts of the Holyland; "Manuela" — Local Mail of the Jewish settlements; Ervin Danek (Israel) — the Concentration Camp Posts; J.D.H. Van-As (Holland) — the Airmail History of Palestine; Zeev Barak (Israel) — Great Britain; Evelyn Hackmey (Israel) — Barbados; "Anon Amos" — Parliaments of the World; Oded Eliashar (Israel) — Aircrash covers.

15 Large Vermeil Medals went to: R.J. Sheffler (USA) — Palestine — the London II issue; Dr. A. M. Hocheiser (USA) — Palestine Mandate; Dr. Eddy Leibu (Israel) — Palestine Mandate and also Postage Dues; Yoseph Friedman (Israel) — Israel Interim Period; Yakov Shabtai (Israel) — Doar Ivri; Ari Stempler (Israel) — Jewish Postal Services in the Diaspora; Emanuel Glassman (Israel) — Jerusalem Mandate Postmarks; Philip Charsky (Israel) — Austria; Gerschon Katz (Israel) — Baden; Moshe Shmuely (Israel) — R.S.F.S.R. 1917—1923; Nahum Kaplan (Israel) — Occupation of Ethiopia 1935—1942; Yerahmiel Oko (Israel) — National & International Stamp Exhibitions; Shlomo Maso (Israel) — A History of Shipping.

20 exhibits received Vermeil Medals: D. & A. Kovacs (Israel) — Foreign Post Offices in the Holyland; Zvi Alexander (U.K.) — WWI Field Post Offices in the Holyland; Arie Popik (Israel) — Mandate; Yakov Shabtai (Israel) — Israel Transition Period; "Frank Richman" — Interim Period and Jerusalem; Dr. Y. Rimon (Israel) — Israel 1948 Local Posts; L. Pargaetzi (Switzerland) — Doar Ivri; Hilda Jeidel (S.Africa) — Doar Ivri; Yoseph Friedman (Israel) — Doar Ivri & 1st Postage Dues; Yacov Tsachor (Israel) — Doar Ivri; E.C. Sterne (U.K.) — A Postal History of the Galilee; Sam Simon (USA) — the Concentration Camps; B. Grosser (Israel) — Fore-runners; Itamar Krapowski (Israel) — Transition Period; Dr. Zvi Shimony (Israel) — Jerusalem & Safed Posts;

Avraham Zakai (Israel) — Postal History of the Negev; G. Katz (Israel) — Prussia; L. Rothman (Israel) — Roumania; Moshe Shmuely (Israel) — Bulgaria; Dr. Y. Grosswirth (Israel) — Ecuador;

In addition, 13 Large Silver Medals, 19 Silver Medals, 37 Silver-Bronze and 43 Bronze Medals were awarded.

In the Youth section, the top awards — Large Silver Medals — went to Shai Shabtai (Israel) for his exhibit "History of Zionism" and Amit Hirschfeld (Israel) for his Space Exploration display.

In the Literature Section, the top award — Vermeil — went to Fred Blau & Cyril Deighton for their joint work on the Orient Flight of the "Graf Zeppelin", while this Journal received a Silver-Bronze Medal.

In addition to all the usual activities associated with a Stamp Exhibition, there was a full programme of symposia and lectures arranged by the Israel Plate Society and the Society of the Postal History of Eretz Israel while the W.P.C. Convention at which a new slate of officers was elected took place during the course of the Exhibition.

The highlight of the "other events" was the cornerstone-laying ceremony for Israel's Postal Museum to go up on the site of the Ha-Aretz Museum complex in Tel Aviv. After several unsuccessful attempts to get the Museum launched, the plans finally came to fruition thanks to the encouragement and cooperation of the Minister of Communications, the Mayor of Tel Aviv Yafo and the Ha-Aretz Museum. It is planned to erect a museum which will house collections illustrating the history of the Holy Land as reflected through its Postal History, so that thousands of Israelis and visitors from abroad can learn for themselves something of the turbulent history of the region. A number of generous monetary

(turn to page 23)

opening of Haifa Port

- 3 Nov. 1983 Celebrating of the International Police Association, Tel Aviv
3 Nov. 1983 International Tourism Exhibition, "ITE 83".

"TEL AVIV 83"

Israel's national Stamp Exhibition "TEL AVIV 83" completely fulfilled the hopes of its organizers and was a truly outstanding exhibition. Holyland and Judaica collectors had the unique opportunity of viewing the largest number of Holyland and Judaica collections ever assembled under one roof and including many of the world's finest collections. The material on display reflected the history of the Holy Land from the period of the Turkish occupation (and even before) when Turkish, German, French, Austrian and Russian Post Offices operated in competition with one another. The period of the first World War and the allied military occupation was richly represented, as were the period of the British Mandate, the interim period (May 1948), the beginnings of the Israel Post — Doar Ivri, the various United Nations Peace-keeping Forces — UNTSO, UNEF I and II, UNDOF, and UNIFIL and, of course, Israel's countless wars against the surrounding Arab countries.

While the emphasis of "TEL AVIV 83" was on the Holy Land and Judaica, the other aspects of philately were not forgotten, and there were exhibits of classical stamps and postal history from Holland, Bavaria, Persia, Great Britain and many other countries as well as thematic collections on subjects ranging from the concentration camps, the evolution of the wartime V-Mail to sports, ships, medicine, music, space travel and many more. The fair sex was well represented, and among the medallists were several charming ladies who were not content to be simply "stamp widows" but successfully compet-

ed with their husbands. The younger generation was not overlooked, and there were over 20 exhibits in the Youth Section — almost all on topical themes, ranging from "Jerusalem" to "Fairy Tales" on stamps.

At the "PALMARES" award-winning dinner, the President of the Jury emphasized the high standard of many of the exhibits shown for the first time and remarked that the task of picking the top award winners was no easy one.

The Grand International Holyland Award was taken by Leo Schuessler of the USA for his exhibit of Holyland Forerunners, while the Grand National Award went to Joseph Hackney who showed a specialised collection of the Lion stamps of Persia. The Jury awarded 6 Large Gold Medals to collections of the highest international standard. These went to: "Manuela" — Stamps and Postal History of the EEF (this exhibit also received the Special International Holyland Award); B. & S. Banchik (USA) — Transition to Israel Post and the Siege Post of Jerusalem; Egon Tzvi Stein (Israel) — Military Mail; Political Detainees' Mail and Unofficial Postal Communications, 1948; Joseph Hackney (Israel) — The EEF stamps of Eretz Israel and Jordan; "Avraham Ben Josef" (Israel) — Netherlands, the 1st Issue (this exhibit also received the Special National Award); Joseph Hackney (Israel) — Grenada 1770—1900.

12 Gold Medals were awarded to the following exhibits:

Hilda Jeidel (S. Africa) — the Holyland — postmarks of Egypt, Ottoman and Capitulation Posts; Dr. Arthur Felix (USA) — Postal Stationery of the Holyland 1875—1915; Arthur Cohen (USA) — the Local Stamps of Israel's besieged cities; Dr. Stephen Rothman (USA) — Plate Block and Tab study of "Doar Ivri"; Dr. Jerome Byers (USA) — Forerunner

FORTHCOMING ISSUES

New Issues

On the 7th June 1983 a new aerogramme with a face value of IS.11.00 was issued, but the Post Office cannot keep pace with the continually changing tariffs and the public has to struggle with the problem of how many additional stamps to affix to the aerogramme.

On the 7th August 1983 a "no value" postcard was issued for use within the country only. As in the case of the "no value" stamp, this postcard is sold at the prevailing tariff but can be used any time thereafter without the addition of more stamps to match new tariffs.

In August, the Post Office put out its 1982 Annual Album. This contains all the stamps issued during the year 1982 together with an explanatory brochure. It went on sale at Philatelic Service counters and at a number of Post Offices and Agencies — price \$12 (payable in sheqels at the prevailing rate of exchange)

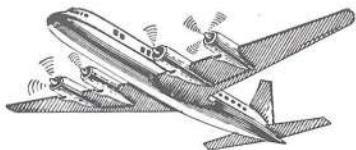
On the 25th September 1983 the special "TEL AVIV 83" Souvenir Sheet incorporating two stamps of IS.30.00 and IS.50.00 was issued. The sheet which depicts Tel Aviv's beautifully renovated Promenade, was sold for IS.120.— the surtax going towards covering the costs of the Exhibition.

On the 11th October 1983, four more values of the current definitive series were issued — IS.7.00, IS.8.00, IS.9.00 and IS.15.00.

Some Recent Postmarks

9 June 1983 70th anniversary of the founding of the Levinsky Seminary, Tel Aviv

- 14 June 1983 International Banking Convention, Tel-Aviv
- 15 June 1983 41st International Convention of Internal Auditors, Jerusalem.
- 9 July 1983 ZAHAL Exhibition, Tel-Aviv.
- 12 July 1983 35th Anniversary of release of Kenyan de
- 25 July 1983 World Congress of North African Jews, Tel Aviv
- 29 July 1983 "Brasilia '83", Tel-Aviv
- 22 August 19 8th European Symposium on Fluorine Chemistry, Jerusalem
- 23 August 1983 Centenary of the founding of Nes-Ziyyona, Nes-Ziyyona
- 23 August 1983 Centenary of the founding of Yesud Ha-Maala, Yesud Ha-Maala
- 23 August 1983 Issue of the Afula stamp, Afula
- 18 Sept. 1983 Jubilee of Kupat Holim Le-Ovdim Leumiyyim, Tel Aviv
- 26 Sept. 1983 Laying of the cornerstone for the Israel Postal Museum, Tel Aviv
- 3 Oct. 1983 World Assembly of Jewish combatants and resistance fighters in World War II, Jerusalem.
- 3 Oct. 1983 "Agritex 83" — Agricultural mechanization and technology exhibition Agriculture, Tel-Aviv
- 5 Oct. 1983 — Opening of the Rubin House" Museum, Tel Aviv
- 23 Oc. 1983 Convention on Productivity, Jerusalem
- 31 Oct. 1983 Israel Medical Week 1983 Jerusalem
- 31 Oct. 1983 50th anniversary of the

מעטפות טיסה חדשות

שובלים בפנairין

סידרה של 5 בולים הופיעה באו-פנairין (אחד מאיי קווקז שבאוקראינה)

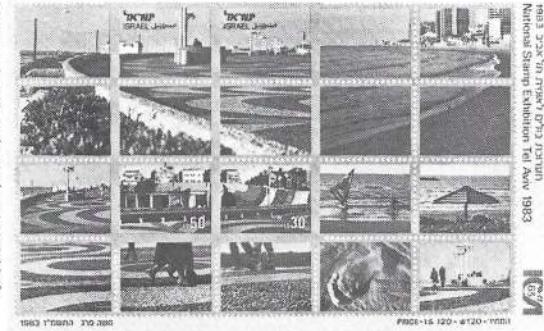
השקט) במלואות 200 שנה לטיסות כדורים פורחים מאישות. הבולים מתארים מינימליות אויר, כשהכל בול צורף לשובל עליון עם תאור כתוב על המבצע.

(continued from page 20)

and philatelic donations have already been promised to the Museum and it is to be hoped that among the many exhibitions at "TEL AVIV 83" there will be some who will see in the Museum a fitting home for their prize-winning collections.

There can be no disputing the fact that the success of "TEL AVIV 83" augurs well for Israel's forthcoming International Exhibition "ISRAPHIL" scheduled for 1985 when philatelists from all over the world will come to exhibit their collections.

"Tel-Aviv 83" Exhibition, by kind permission of the Ministry of Communications - Philatelic Service.

הדפס כחול - וה讚מ ע"י יערוכת תל-אביב נס"ז בושוור האדריכל של משרד התקשורת - השותה הבלאי 2000 prints

תרפיס רשמי

ברצוני לציין, מעל גבי העтонן, שהד-פית שהונפקה ע"י משרד התקשורת וחולקה חינם לכל המבקרים בתערוכה, לא הוסיפה כבוד, לדעת, לשורת הבולאי. האמנם בר גראה תדפיס רשמי של שירות מלכתי כמו השירות הבולאי? עם פרוטום הידיעה על הדפסת תרפיס של גליון הזכרון הראשון שלנו "תבול" משנת 1949, חשבתי שנקבל, איפא, דפיית מכובדת בדומה לדפיות שהודפסו בתערוכות בעולם. התברר שהדואר הדגים בפניו באו-תערוכה הדפסת דפיית המכונת דפוס ידנית וישנה זהה אולי היה מעניין, ככלעץ מו (אם כי באותו מקום תלתה תמנונת המכונה שהדפיטה את בולי הדואר העברי הראשונים שנראתה אחרת מזו שהציגו בפנינו, אבל דפיית זו אינה מתאימה לשמש מזכרת פילטלית רשמית של דואר ישראל...).

ש. ברנע, תל-אביב

הדפס שחור וכחול

ירושה לי להעיר שהיה זה רעיון יפה להדפיס דפיות זכרון בצורת "הדפס שחור ו"הדפס כחול", כפי שצורפו לקטלוג התערוכה "תל-אביב 83". הדפיות נחמדות ומזהות מזכרת מן התערוכה שככל בולאי ישמח לצרפן לאוסף. ברם, העובדה שלקטלוג צורף רק הדפס אחד, כחול או שחור, מהויה בעיה לגבי האוסף, שכן עליו היה לקנות שני קטלוגים בכדי לזכות בשני הדפסים.

אמנם שני הדפסים והם בציור אבל בכל זאת שונים בצבע וכל אוסף מעוניין, בודאי, בשני הצבעים. חבל מאד שחולק רק הדפס אחד...

ברכה עיני, תל-אביב

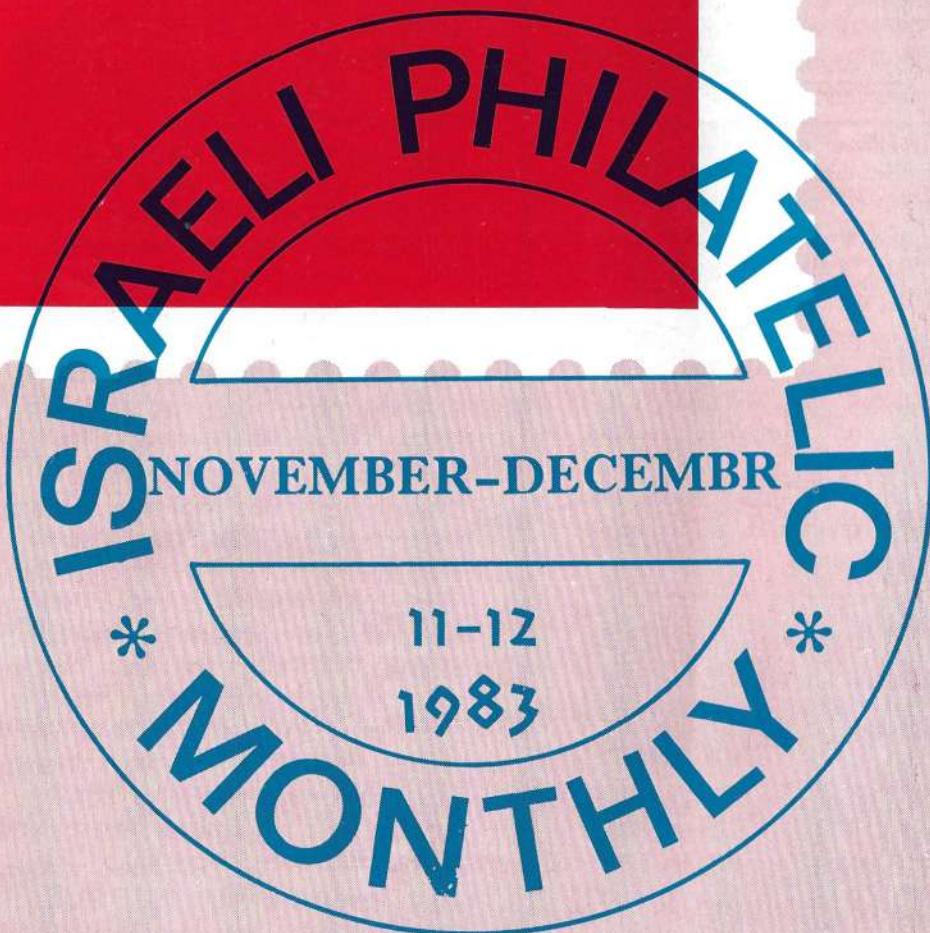
שנתו שוה לפעילות הבורסה
50TH YEAR ANNIVERSARY OF THE

חנוכת בית הבורסה
INAUGURATION OF NEW
TEL AVIV STOCK EXCHANGE PREMISES

כנס חברות רשומות – 1983
REGISTERED COMPANIES
CONVENTION – 1983

חותמת מיוחדת לבית הבורסה בת"א

הירחון הישראלי לבולאות